

Macluumaadka waalidiinta: Kaabista probiotic-ga iyo muhiimadda ay u leedahay korriinka iyo natijjooyinka caafimaadka ee dhallaanka Aadka u dhicisoobay

Ma jeceshahay inaad kaqeybqaadato daraasad baaraysa sida kordhintaa probiotics-ka ay u saameyso dhallaanka Aadka u dhicisoobay?

Dhallaanka ku dhasha dhicisowga Aadka u daran (oo ka yar 28 usbuuc da'da uurka) ayaa ah kuwo daciif waxayna la kulmi karaan dhibaatooyin daran inta lagu jiro daryeelka. Mid ka mid ah dhibaatooyinka ugu badan uguna halista badan waa bararka mindhicirka. Tani waxaa loogu yeraa mindhicir daloolka. Sideen u yarayn karnaa halista dhibaatooyinkan? Waxaan rabnaa inaan tan ku baarno daraasad faragelin oo aan kala sooc lahayn halkaas oo kala bar dhallaanka ay helaan probiotics (bakteeriyyada wanaagsan ee mindhicirka).

Marka laga reebo mindhicir daloolka, dhallaanka waxay leeyihiin halis sare oo ah xasilooni la'aanta ku quidinta tuubada iyo dhibaatooyinka koritaanka. Koritaanka waxaa lagu qexaa kororka miisaanka, dhererka iyo wareegga madaxa waxayna muhiim u tahay korriinka maskaxda iyo korriinka dhammaan xubnaha jirka. Waxaan ognahay in dulqaadka cuntada ee wanaagsan uu kor u qaado korriinka dhallaanka sidaas darteed waxaan rabnaa inaan baarno haddii probioticska ay saameyntu leeyihiin arrimahan.

Maamulaha Cilmi-baarista: Gobolka Stockholm (Region Stockholm)

Maxay tahay sababta loo qoro probiotics-ka?

Dhowr daraasadood oo waaweyn ayaa baaray kabista probiotics-ka ee dhallaanka dhicisoobay. Kuwaas, hoos u dhac ku yimid cudurka mindhicirka bararka mindhicir daloolka (NEC) ayaa la arkay. Si kastaba ha ahaatee, daraasadahan kuma jiraan dhallaan ku filan oo dhashay ka hor toddobaadka uurka 28 si ay u awoodaan inay hubiyaan in probiotics-ka ay saameyntu leeyihiin dhallaanka Aadka u dhicisoobay. Hadda Iswiidhan (oo ka duwan dalalka kale ee Yurub), kabista probiotics-ka waxaa la siiyaa dhallaanka dhasha ka dib toddobaadka 28-aad ee uurka. Alaabta loo isticmaalo daraasadda waa isku-dar ah saddex dhaqammo bakteeriyyada oo kala duwan waxaana loo yaqaan ProPrems-ka. Tilmaamaha Yurub ee nafaqeynta dhallaanka dhicisoobay ayaa ku qiimeeyay in walxahaan ay tahay mid badbaado leh iyadoo loo eegin sida uu ilmuu u dhicisoobay, waana badeecadan tan horay loo siiyay dhallaanka ku dhashay toddobaadka 28-aad ee uurka kaddib isbitaallo badan oo Iswiidhan ku yaalla.

Yaa ka qayb qaadan kara?

Dhammaan dhallaanka ku dhasha toddobaadyada uurka 22+0 ilaa 27+6 ee aan qabin wax cudurro lagu dhasho ama cillad-xumo ayaa ka qayb qaadan kara.

Sidee sahminta u shaqeysaa?

Ilmaha waa in lagu daraa daraasadda kahor 72 saacadood. Kaddib markii waalidiintu ay oggolaadaan, dhallaanka waxaa si aan kala sooc lahayn loogu meeleyaa mid ka mid ah kuwa wax-ka-qabashada ama kooxda xakamaynta. Kooxda wax ka qabadka, ilmuu wuxuu heli doonaa badeecada ProPrems maalintii hal mar laga bilaabo wakhtiga uu ilmuu u dulqaadan karo 3 ml cunto kasta iyo ilaa ilmuu ka gudbo da'da uurka ee 34 toddobaad. Alaabta waxaa lagu qasaa hooyada ama caanaha naaska ee deeqda ah. Kooxda xakamaynta, dhallaanka ayaa heli doona 3 ml oo caano naas ah oo saafi ah oo aan lahayn probiotics-ka.

Daraasadu waa eex-laan, taas oo macnaheedu yahay in waalidiinta iyo sidoo kale cilmi-baarista, shaqaalaha caafimaadka iyo kalkaalisa aysan garaneyn kooxda ilmaha loo qoondeeyey. Shaqaalaha qolka nafaqeynta ayaa ku qasaya badeecada daraasadda iyo caanaha naaska waana kuwa u diyaariya cunto kale oo loogu talagalay carruurta ku jirta qaybta dhallaanka ee Iswidhan. Waxaan sameynaynaa daraasad aan kala sooc lahayn oo eex la'an ah oo leh koox xakameyn ah maadaama loo tixgeliyo nooca daraasadda tayada ugu fiican ee bixisa saldhigga ugu fiican ee tirakoobka sidaas darteedna waxay siisaa fursadda ugu weyn ee lagu jawaabo haddii probiotics-ka ay yareyso khatarta mindhicir daloolka.

Natiijooyinka lama baari doono ilaa ka qaybqaataha ugu dambeeyaa lagu daro oo dhixdintu dhammaato. Daraasadu waxay ku salaysan tahay diiwaanka, taas oo macnaheedu yahay in xogta lagu ururiyo iyada oo la isticmaalayo Diiwaanka Tayada Dhallaanka ee Swedish (SNQ). Maclumaadka qaar ayaa laga heli doonaa diiwaannada caafimaadka.

Maadaama aan xiisayneyno in bakteeriyyada wanaagsan ee mindhicirku ay saameyn ku yeelato shaqada mindhicirka iyo habka difaaca jirka, muund saxaro ayaa laga qaadi doonaa marka lagu daro, 2 toddobaad, 34 toddobaad oo da'da uurka ah iyo hal sano oo da'da saxda ah. Kuwaas waxaa si toos ah looga soo qaadayaa xafaayadda ilmaha. Ururinta ka dib, waa la qaboojin doonaa muunada waxaana loo wareejin doonaa bangiga noolaha ee Machadka Karolinska si loogu kaydiyobaaridda mustaqbal. Haddii kale, muunad dheeraad ah lama samayn doono marka lagu daro hawlahu rugta caafimaadka. Dhallaanka ka mid ah kooxda dhixdinta ama kahortagga, wax dhaafsiisan caanaha naaska ee la helay ee 3 ml oo leh ama la'aanteed wayaabaha daraasadda iyo muunadaha saxarada, loola dhaqmi maayo si ka duwan dhallaanka aan qaybta ka ahayn daraasadda.

Canshuurta iyo magdhowga

Wax lacag ah laguma bixiyo ka-qaybgalka daraasadda. Sida dhammaan daryeelka caafimaadka kale, caymiska bukaanku wuxuu khuseeyaa dhallaanka daraasaddan.

Ma jiraan wax khatar ah oo ku saabsan siinta probiotics?

Tilmaamaha Yurub ee nafaqeynta dhallaanka dhicisoobay ayaa ku qiimeeyay in walaxdan ay tahay mid badbaado leh iyadoon loo eegin sida uu ilmuu u dhicisoobay waana waaxdaan midda la siiyay dhallaanka ku dhashay wixii ka dambeeyaa toddobaadka 28-aad ee dhowr isbitaal oo Iswiidhan ah.

Ka qaybqaadashada mutadawacnimada ah

Ka qaybqaadashadu gabi ahaanba waa ikhtiyaari, waxaadna dooran kartaa inaad ka noqoto ka qaybqaadashadaada wakhti kasta adoon loo baahnayn inaad sharaxdo sababta. Haddii aad doorato inaadan ka qaybgelin ama buriso ka qaybgalka dhallaankaaga ee daraasadda, ma saamayn doonto daryeelka iyo daawaynta sii socota ee dhallaankaaga.

Dar-dargelinta xogta shakhsi ahaaneed iyo natijjooyinka daraasadda

Ma jiro qof aan la fasixin oo heli doona xogta shakhsi ahaaneed iyo kuwa heli kara xogta waxaa saaran waajibaad qarsoodi ah. Xakamaynta xogta shakhsiyeed ee dhallaankaaga waa Qaybta Caafimaadka Dhallaanka ee Cisbitaalka Jaamicadda Karolinska. Waxaad la xidhiidhi kartaa wakaaladda ilaalinta xogta ee Cisbitaalka Jaamicadda Karolinska haddii aad wax su'aalo ah qabtid (karolinska.dataskyddsombud@regionstockholm.se). Iyadoo la raacayo Xeerka Ilalinta Xogta ee EU, waxaad xaq u leedahay inaad lacag la'an ku hesho xogta ku saabsan dhallaankaaga ee lagu farsameeyay daraasadda, haddii loo baahdana wixii khaladaad ah la saxo. Waxa kale oo aad codsan kartaa in xogta la tirtiro iyo in habaynta xogta shakhsi ahaaneed la xaddido. Si kastaba ha ahaatee, xaq loo leeyahay in la tirtiro iyo in la xaddido habaynta xogta shakhsi ahaaneed ma khusayso marka xogta lagama maarmaan u tahay cilmi-baarista hadda jirta. Haddii aad rabto inaad baarto xogta, waa inaad la xiriirtaa cilmi-baaraaha mas'uulka ka ah. Haddii aadan ku qanacsanayn habka loo maamulo xogta shakhsiyeed, waxaad xaq u leedahay inaad cabasho u gudbiso Hay'adda Ilalinta Qarsoonnimada, taasoo ah maamulka kormeerka.

Marka lagu daro, ka qaybgalayaashu waxay heli doonaan aqoonsi waxbarasho oo koodhkan waxa loo isticmaali doonaa beddelka nambarka aqoonsiga shakhsi ahaaneed. Tani waxay sidoo kale khusaysaa muunado saxaro ah oo lagu kaydin doono bangiga noolaha ee cisbitaalka ka dibna loo wareejin doono bangiga noolaha ee Machadka Karolinska si loo baaro mustaqbal. Marka la falanqeeyo oo la daabaco natijjooyinka, kuwan ayaa la lafaguri doonaa waxaana lagu soo wargelin doonaa heer kooxeed si aan shaqsi loo aqoonsan karin.

Maxaa ku dhacaya shaybaarkayga?

Haddi ubadkaga loo doorto inuu maro muunada saxarada, shaybaarka la qaaday waxa lagu qori doona waxa loo yaqaan bank biobank. Bangiga biobank magaciisa waa IVOnr-914 waxaana laga heli karaa Isbitaalka Jaamacadda Karolinska. Maamulaha cilmi-baarista ee bangiga noolaha waa Gobolka Stockholm.

Dhammaan imtixaanada aan kor ku soo xusnay waa la calaamadайн doonaa (magac been abuur ah), taas oo macnaheedu yahay inaan si toos ah loogu xidhin karin ilmahaaga. Furaha koodka waxa lagu kaydiyaa ME Neonatology, Isbitaalka Jaamicadda Karolinska, Eugeniavägen 27, Norrbacka, S3:03, 171 76 Stockholm. Ma jiro dad aan la fasaxin oo geli kara.

Waxa aad xaq u leedahay in aad maya tidhaahdo shaybaarada la kaydiyay iyada oo aan la macnayn. Haddii aad ogolaato in shaybaarada la keydiyo, waxaad xaq u leedahay inaad ka noqoto ogolaanshaha hadhow iyo sharraxaad la'aan. Saamballadaada markaa waa la tuurayaa ama waa laga saari doonaa aqoonsiga. Haddii aad rabto inaad ka noqoto ogolaanshaha, fadlan la xidhiidh Alexander Rakow, 08-517735 03, ME Neonatology, Karolinska University Hospital, Eugenyavägen 27, Norrbacka, S3:03, 171 76 Stockholm.

Tijaabooyinku waxa kaliya oo loo isticmaali karaa qaabka aad u bixisay ogolaanshaha. Haddii aad ogolaato in aan haysano oo aan u isticmaalno shaybaarkaaga ujeedooyin mustaqbalka, waa inaad si gaar ah u ogolaataa tan. Haddii cilmi-baarlis dheeraad ah lagu daro oo aan weli la qorsheyn, Hay'adda Dib-u-eegista Anshaxa ayaa go'aan ka gaari doonta haddii mar labaad lagu weydiyo ogolaanshaha.

Sideen ku heli karaa macluumaadka ku saabsan natijjada daraasadda?

Natijjooyinka waxaa lagu daabici doonaa joornaalada sayniska. Waalidiinta ka qaybgalayaasha waxay heli karaan macluumaadka ku saabsan daraasadda warqad iyagoo kula xiriiraya maamulaha daraasadda qoraal ahaan.

Kuwa soo socda ayaa mas'uul ka ah daraasadda

Baaraha Mabda'a	Isku duwaha Daraasadda
Alexander Rakow	Sofia Söderquist Kruth Emma Persad
Telefoonka: 08-517 735 03	Telefoonka: 08-517 797 45
S3:03 Norrbacka Eugeniavägen 27 SOLNA	Q2:05 Karolinska vägen 37 SOLNA

Maareeyaha Ganacsiga
Lars Navér
Yunitka caafimaadka dhallaanka S3:03 Norrbacka Eugeniavägen 27 SOLNA